

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-04-16

Vår referens

Maria Stenkvist

Utvecklingssekreterare

maria.stenkvist@malmo.se

Remiss angående remiss Utbildningsdepartementet - En förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113)

FSKF-2026-3207

Sammanfattning

Förskolenämnden har fått möjlighet att yttra sig över remiss En förbättrad elevhälsa – Slutbetänkande av Utredningen om en förbättrad elevhälsa (SOU 2026:113).

Slutbetänkandet berör de obligatoriska skolformerna samt gymnasieskolan och syftar till att tydliggöra och stärka elevhälsan för att bättre tillgodose elevernas behov. Förslaget till yttrande betonar betydelsen av att förskolans uppdrag och förutsättningar utreds vid förändringar i styrande författningar som indirekt påverkar förskolan och dess uppdrag.

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- En förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113)
- G-Tjänsteskrivelse Förskolenämnden 260429 Remiss angående remiss Utbildningsdepartementet - En förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113)
- Förslag till yttrande över Remiss angående remiss Utbildningsdepartementet - En förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113)

Beslutsplanering

Ordförandeberedning FSKN 2026-04-20

Förskolenämnden 2026-04-29

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Förskolenämnden har av kommunstyrelsen fått möjlighet att yttra sig över Utbildningsdepartementets remiss En förbättrad elevhälsa, slutbetänkande av Utredningen om en förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113). Förskolenämnden har 2025 yttrat sig om delbetänkande (SOU 2025:44) avseende regleringen om extra anpassningar, särskilt stöd och särskild undervisningsgrupp. Regeringen gav den 7 mars 2024 en särskild utredare i uppdrag att analysera och lämna förslag på hur elevhälsan kan stärkas för att bättre tillgodose elevernas behov samt att se över regleringen av stödinsatser i skolan (dir. 2024:30). Det nu aktuella slutbetänkandet syftar till att tydliggöra och stärka elevhälsans syfte och uppdrag, stärka elevhälsans vårduppdrag och garantera att elever får tillgång till elevhälsans professioner. Utredningen fokuserar på de obligatoriska skolformerna, men flera av förslagen bedöms också indirekt påverka förskolans uppdrag.

Reglering och uttolkning av stöd i förskolan

Förskolenämndens verksamhet ska vara hälsofrämjande och erbjuda en tillgänglig lärmiljö präglad av omsorg, stimulans, ledning och stöd. Förskolan har ett omfattande ansvar att anpassa utbildningen så att alla barn kan tillgodogöra sig den.

Särskilt stöd i förskolan regleras i 8 kap. 2 § skollagen. Där framgår att förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda trygg omsorg. Utbildningen ska bygga på en helhetssyn där omsorg, utveckling och lärande förenas, och där social gemenskap och allsidiga kontakter främjas. Enligt 8 kap. 9 § ska barn som av fysisk, psykisk eller annan anledning behöver särskilt stöd ges det stöd deras behov kräver. När behov av stöd uppmärksammas ska rektor säkerställa att insatser vidtas, och vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i utformningen av dem. Inom nämndens utbildningsverksamhet bedrivs detta arbete genom processen *Alla barns rätt till stöd – för tillgängliga lärmiljöer i förskolan genom stimulans, ledning och stöd*. Processen utgår från perspektivet där hinder betraktas som något som uppstår i lärmiljön, inte som egenskaper hos barnet. Ansvaret för utformningen av utbildningen bärs av förskolans personal och ledning. För att få syn på hur tillgänglig en lärmiljö är genomförs en kartläggning. Denna kartläggning ligger sedan till grund för en bedömning av vilka förändringar som kan behöva göras för att undanröja hinder i lärmiljön och därmed en inkluderande utbildning som är tillgänglig för alla barn att tillgodogöra sig.

Sammanfattning av problembilden i En förbättrad elevhälsa – Slutbetänkande av Utredningen om en förbättrad elevhälsa (SOU 2026:113)

Utredningen konstaterar att elevhälsans syfte och uppdrag inte är tillräckligt tydligt i skollagen och elevhälsan fungerar därför inte ändamålsenligt. Elevhälsans professioner, elever och vårdnadshavare, lärare och aktörer såsom hälso- och sjukvård och

socialtjänst har också olika förväntningar på vilket stöd som elevhälsans ska erbjuda. Det leder till att elever inte får stöd och hjälp av elevhälsan på ett likvärdigt sätt och att elevers fysiska och psykiska ohälsa inte identifieras i tid. Sammantaget innebär det att elevers behov inte tillgodoses.

Sammanfattning av slutbetänkandets förslag

6.1 Elevhälsans syfte och uppdrag ska tydliggöras

Utredningen föreslår att elevhälsans syfte och uppdrag ska förtydligas, breddas och skapa förutsättningar för och stödja elevernas lärande, hälsa och utveckling. Elevhälsan ska främja elevernas fysiska, psykiska och sociala hälsa samt tidigt förebygga och identifiera ohälsa. Det är utredningens bedömning att elevhälsan även fortsättningsvis ska utgöras av tvärprofessionella team bestående av medicinska, psykologiska, psykosocial och specialpedagogiska insatser och föreslår att det ska framgå i lag att elevhälsans arbete ska ske tvärprofessionellt. Förslaget innebär att personalen inom elevhälsan ska samverka sinsemellan för att kunna ta ett helhetsgrepp på lärande, hälsa och utveckling på individ-, grupp-, och skolenhetsnivå. För att elevhälsans syfte ska uppnås är samverkan med lärare och övrig skolpersonal en viktig förutsättning.

6.2 Skärpta utbildningskrav för vissa av elevhälsans professioner

Detta förslag gäller främst att kuratorer inom elevhälsans psykosociala insatser varierar på grund av utbildningsbakgrund. Utredningen föreslår att krav ska ställas på att kurator inom elevhälsan ska ha kompetens som hälso- och sjukvårdskurator. Gällande skolläkare, skolsköterska och psykolog föreslås inga ändringar avseende kompetenskrav då dessa är legitimerade professioner och följer hälso- och sjukvårdslagstiftningen. Den specialpedagogiska insatsen inom elevhälsan ska utgöras av speciallärare och specialpedagoger med examen från speciallärare – eller specialpedagogutbildning. I oktober 2025 tillsatte regeringen en utredning om nya utbildningsvägar och fler möjligheter till behörighet att undervisa inom det specialpedagogiska området. Uppdraget ska redovisa den 16 juni 2026.

6.3 Stärkt tillgång till elevhälsans professioner

Utredningen bedömer att det finns problem med underdimensionering av tillgången till de lagstadgade professionerna samt att nuvarande bestämmelser om bemanning av elevhälsan inte är tillräckligt tydligt. I förslaget framgår att tidpunkter för hälsobesök och hälsosamtal tydligare ska regleras på likvärdiga grunder. En ny bestämmelse införs som anger att rektor ska se till att det upprättas en plan för bemanning inom elevhälsan vid skolenheten. Utredningen gör bedömningen att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att ta framföreskrifter om hur bemanningen inom elevhälsan ska analyseras och beräknas utifrån nationellt fastställda beräkningsgrunder samt samverka med Socialstyrelsen.

6.4 Huvudmannen ska informera om elevhälsans uppdrag och bemanning

Detta förslag innebär en ny bestämmelse i skollagen som anger att skolhuvudmannen årligen ska vara skyldig att skriftligen informera eleverna och vårdnadshavarna om elevhälsans uppdrag, vilka professioner som ingår, när de finns tillgängliga och hur elever och vårdnadshavare kan komma i kontakt med dem.

6.5 Det är möjligt att anordna elevhälsa för elever i kommunal vuxenutbildning

Förslaget innebär att en huvudman för kommunal vuxenutbildning ska få anordna elevhälsa för sina elever.

6.6 Förslag om utökade hälsobesök och hälsosamtal

Elever ska få erbjudande om hälsobesök på likvärdiga grunder som avser att bidra till en förbättrad hälsa och främja elevernas förutsättningar och behov. En stärkt elevhälsa är en central förutsättning för att eleverna ska nå målen för utbildningen och förebygga ogynnsam utveckling. Utredningen bedömer att ohälsa bland barn och unga ökar och ställer krav på skolan att främja hälsa och förebygga ohälsa. Detta ställer ökade krav på kompetens hos elevhälsans professioner. Antalet hälsobesök ska också utgå från barns utvecklingsfaser. Förslaget ska fastställa ett lägsta antal hälsobesök och hälsosamtal som elever och, i vissa fall vårdnadshavare ska kallas till. Föreskrifter för hälsobesök och hälsosamtal föreslås tas fram av Socialstyrelsen med bistånd av Folkhälsomyndigheten.

6.7 Förstärkta möjligheter för insatser för lättare fysiska och psykiska vårdbehov

Utredningens förslag innebär att elevhälsan ska erbjuda elever hälso- och sjukvårdsinsatser vid lättare fysiska eller psykiska vårdbehov då elever på eget initiativ uppsöker elevhälsan för behov de själva har identifierat. Även elevhälsan ska erbjuda insats när de själva bedömt att behov finns. Förslaget syftar till att tydliggöra och bredda den nuvarande bestämmelsen för att skapa förutsättningar för elever att få hälso- och sjukvårdsinsatser av elevhälsan vid lättare vårdbehov.

6.8 Förbättrad samverkan mellan elevhälsan, skolan i övrigt, hälso- och sjukvården och socialtjänsten

Det framkommer i utredningens förslag att flera insatser behövs för att förbättra samverkan. Ett tydligare och förstärkt uppdrag tydliggör gränsdragning mellan elevhälsa och hälso- och sjukvård en stärkt tillgång till elevhälsans professioner i skolans lokaler, införande av en samordnande funktion samt införande av obligatoriska samverkansöverenskommelser.

6.9 Elevhälsans del i kvalitetsarbetet

Utredningen föreslår att det i skollagen 4 kapitlet 4 § ska framgå att det kvalitetsarbete som bedrivs på skolenhetsnivå även ska inkludera elevhälsan.

6.10 Elevhälsans huvudmannaskap och ledning

Enligt utredningens direktiv ska utredningen analysera och ta ställning till ändamålsenligheten i utformningen av elevhälsans nuvarande huvudmannaskap och

ledning samt samman till alternativa huvudmannaskap. Utredningens bedömning är att nuvarande huvudmannaskap och ledning är ändamålsenligt och att alternativa huvudmannaskap inte bedöms förbättra möjligheterna att genomföra det syfte och uppdrag som utredningen föreslår för elevhälsan.

6.11 Nationell uppföljning av elevhälsan

Utredningen har tidigare beskrivit att det saknas nationell uppföljning och regelbunden utvärdering av elevhälsans organisation och arbete. Utredningen bedömer att det är viktigt att regelbundet följa upp och utvärdera elevhälsan för att kunna säkerställa att elever får elevhälsa på likvärdiga grunder och av god kvalitet oavsett vilken skola de går på. Förslaget är därför att regeringen bör ge lämplig myndighet i uppdrag att på nationell nivå följa upp och utvärdera elevhälsans organisation och arbete samt i vilken omfattning elevhälsans professioner ingår i elevhälsans verksamhet.

6.12 Förslagen föranleder inga ändringar gällande tystnadsplikt och sekretess

Utredningens bedömning och förslag är att gällande lagstiftning är ändamålsenlig och att det inte finns skäl att föreslå någon förändring i relation till offentlighets- och sekretesslagen med anledning av utredningens förslag om förbättrad elevhälsa.

Ansvariga

Matilda Hedén Enhetschef

Linda Abrahamsson Avdelningschef

Serene Rosberg Förvaltningschef